

Dr. Rátz Ferenc (1942–2017)

2017. január 14-én itt hagyott bennünket DR. RÁTZ FERENC az Országos Állategészségügyi Intézet (jelenleg NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Intézete) Kórszövettani és Elektronmikroszkópos osztályának egykori vezetője.

RÁTZ FERENC 1942-ben született Budapesten. Általános és középiskolai tanulmányai után 1961-ben nyert felvételt az Állatorvostudományi Egyetemre, ahol 1966-ban szerzett diplomát „summa cum laude” minősítéssel. Még abban az évben bekerült az Országos Állategészségügyi Intézetbe, ahol kezdetben DR. SZABÓ ISTVÁN vezetésével a Kórbonctani, majd DR. SZÉKY ANTAL irányításával a Kórszövettani osztályon dolgozott. Tőle sajátította el az állatorvosi kórszövettan alapjait, amely későbbi szakmai életpályájának meghatározójává vált.

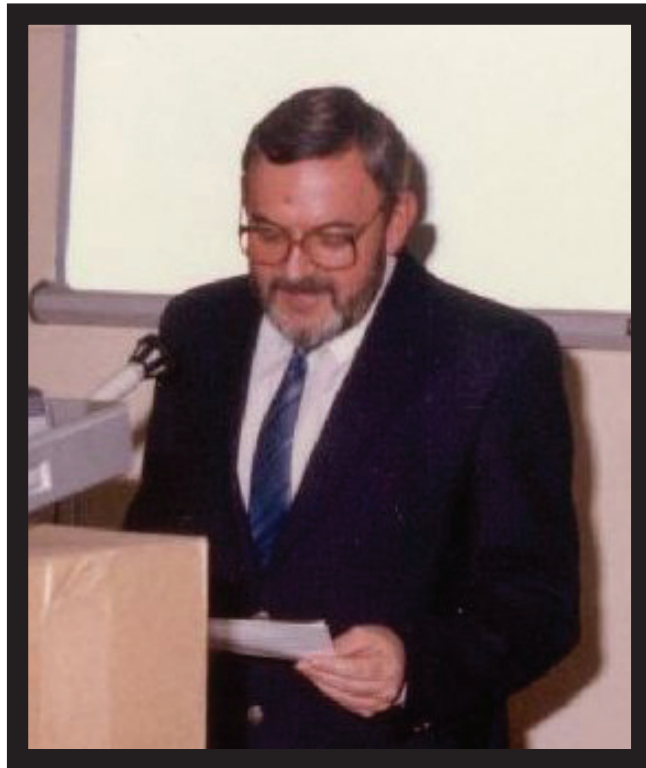
Két éven át (1972–1974-ben) a Kubai Köztársaságban a Nemzeti Baromfi Kombinát (CAN) havannai laboratóriumában a Kórbonctani és kórszövettani részleg megszervezésében vett részt. Hazatérésekor spanyol nyelvből szakmai anyaggal bővített felsőfokú állami nyelvvizsgát tett.

Hazatérése után sokszor és szívesen emlékezett vissza a Kubában töltött időre, az ottani szakmai és személyes élményeire, tapasztalataira. Meghívott előadóként még kétszer tért vissza Havannába.

Ezekben az években ketten is foglalkozhattunk SZÉKY DR. (Tóni bácsi) mellett az emlíőállat- és baromfibe-tegségek patológiájával, köztük pl. a különféle myco-toxicosisokkal és egyéb kórképekkel. DR. KOVÁCS JENŐNÉ DR. GAYER ÉVÁNAK pedig a halbetegségek volt a szakterülete.

A Kórszövettani osztályon folyó kutatómunka színvonalát jelzi, hogy akkoriban rövid időn belül ketten is szereztek tudományos fokozatot. DR. SZÉKY ANTAL a sertések központi idegrendszerének fontosabb megbetegedéseiről, DR. GALAL MALIK pedig a baromfi idegrendszeri betegségei témakörben védték meg disszertációjukat.

DR. RÁTZ FERENC osztályvezetőként az újonnan alakult Elektronmikroszkópos laboratórium megszervezésére és elindítására kapott megbízást, amit nagy figyelemmel és odaadással végzett. Feladata nem kevesebb volt, mint megkeresni és kidolgozni azokat a módszereket, lehetőségeket, hogy miként lehet egy – addig elsősorban kutatóeszközként ismert – műszert különféle eredetű (vírusos, baktériumos, gombás, parazitás, főként protozoonok okozta) állatbetegségek kórhatá-

rozásában eredményesen használni, szem előtt tartva a diagnózis minél rövidebb idő alatti elérésének fontos szempontját is.

E vizsgálómódszerrel szerzett szakmai tudományos eredményei – társszerzőkkel – 87 közleményben láttak napvilágot, és 1997-ben megvédett kandidátusi értekezésében öltöttek testet „Az elektronmikroszkópos vizsgálómódszer szerepe egyes fertőző állatbetegségek kórhatározásában” címmel. A disszertációban ismertetett módszerek és vizsgálati eredmények megalapozták azt a szakmai véleményt, hogy RÁTZ FERENC sikeresen adaptálta e módszert a hazai állatorvosi diagnosztika szolgálatában.

Elektronmikroszkópos diagnosztikai módszerek témában a Mexikói Nemzeti Autonóm Egyetemen (UNAM) Mexikóvárosban továbbképzést, a mexikói Baromfi Specialisták Nemzeti Szövetségének (ANECA) kongresszusán Puerto Vallartában előadást tartott.

DR. RÁTZ FERENC 2007-ben vonult nyugállományba. Az Elektronmikroszkópos laboratórium röviddel azután – főként gazdaságossági okok, valamint a molekulárbiológiai (PCR) módszerek megjelenése és gyors elterjedése miatt – 2010-ben beszüntette működését.

Az Országos Állategészségügyi Intézetben munkatársai, kollégái tisztelték és szerették segítőkész, kedves, önzetlen egyéniségét. Különösen a fiatal kollégáinak mindig szívesen nyújtott segítséget és adott tanácsot szakmai és emberi problémáik megoldásában egyaránt.

A Kórszövettani osztályon a Ferivel töltött évek harmonikus és felhőtlen szakmai együttműködést jelentettek számomra, amit számos közösen megírt publikációnk is alátámaszt. Főnökömként az Embert tisztelhettem benne, aki szakmai munkámat támogatta, egyenrangú munkatársként és nem beosztottként kezelte.

A barátok, a volt évfolyamtársak egész életén át nagyon fontos, élő kapcsolatot jelentettek számomra, amit ő mindig nagy figyelemmel és szeretettel ápolt. Az évek során számos közös családi utazást, kirándulást szerveztek együtt.

Feleségével, SIMONEK ILDIKÓ vegyész mérnökkel 42 évig élt boldog házasságban. Lányuk KATA és unokáik, ZSOMBOR és ZSÉLYKE életük értelmét adták. Az unokákhoz való közelebb kerülés nagy szerepet játszott abban, hogy nyugdíjasként Budapestről Vácra költöztek. Ekkor már nem tartott szakmai kapcsolatot az Intézettel.

Családtagjain kívül igen sokan – köztük DR. SZABÓ ISTVÁN, Feri szakmai pályafutásának elindítója – búcsúztak Tőle a temetésén Vácott, a Fehérek templomában, amelynek altemplomában helyezték örök nyugalomra.

Kedves Feri! Mindnyájunknak hiányzol, akik tiszteltünk és szerettünk. Emlékedet szívünkben őrizzük.

Dr. Glávits Róbert

TALLÓZÁS

NEMKÍVÁNATOS ESEMÉNYEK MEGFIGYELÉSE KISÁLLATOK ALTATÁSA SORÁN: BEAVATKOZÁS-ALAPÚ, ÖNKÉNTES FELMÉRÉS

A szerzők egy egyetemi klinikán (Queen's Veterinary School Hospital, Department of Veterinary Medicine, University of Cambridge) 1386 kisállat (972 kutya és 387 macska) altatását monitorozták, és az altatás során fellépő, beavatkozást igénylő, nemkívánatos eseményeket feldolgozták.

Az észlelt nemkívánatos események típusa és megoszlása a következő volt: fájdalom (14,9%), elégtelen légzés (13,5%), alacsony vérnyomás (10,3%), szívritmuszavarok (5,8%), alacsony vagy magas maghőmérséklet (5,0%), légúti komplikációk (4,8%), ébredéskori izgalmi tünetek (4,6%), félrenyelés (4,5%), alacsony oxigéntelítettség (2,8%), magas vérnyomás (1,7%) egyéb (3,7%). A nemkívánatos események előfordulása kutyák altatásánál (57,3%) nagyobb volt, mint macskák esetében (35,5%). A nemkívánatos eseményt követően az érintett betegek 20%-a posztoperatív ellátásra szorult, 6%-uk az intenzív osztályon. A perioperatív mortalitás 0,43% volt.

A közleményben alkalmazott beavatkozás-alapú megfigyelési protokollnak vannak korlátai, de gyorsan, könnyen átvehető és alkalmazható. Segít felmérni az aneszteziológiai eredményeket, és rávilágít azokra a pontokra, hiányosságokra, amelyek a jövőben változtatásra szorulnak.

(Vet. Anaesth. Analg., 2016. 43. 128–135. – Dunay M. P.–)